

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Evangelistarivm M. Maruli Spalaten. opus vere
euangelicum, sub fidei, spei & charitatis titulis in septem
libros partitum**

Marulić, Marko

Coloniæ, 1532

VD16 M 1298

De eleemosynæ vtilitate. ca. 16.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35578

mercedem relatuos a domino quam ipsam corporum sanitatem. Porro pro defunctis eleemosynas facere, ex consuetudine religionis Christianæ est. In veteri autē instrumēto hoc ipsum astruitur ex autoritate Iudæ Machabæi principis ac viri multa in deū pietate insignis. Ille enim collatione facta, duodecim milia drachmarum argenti misisse Hierosolymam dicitur pro delictis eorum qui in prælio ceciderant offerenda. Et sancta (inquit) ac salubris est cogitatio pro defunctis orare, vt a peccatis soluantur. Nunc quanta vis atq; potestas eleemosynæ sit memoremus, non nostra præsumptione vsi, sed autoritate instructi diuina, ne quis aliter sententiū cauillationi locus sit. Quis enim fidelium tam temerarius est, vt scripturarum sententiam audeat impugnare?

¶ De eleemosynæ utilitate Cap. xvi.

LEgimus in prouerbis diuina humanaque sapientia insigniti Salomonis: Minus absconditū extinguet iras, & donum in sinu indignationem maximam. Reprimitur igitur dei vindicta in peccatores, quæ tanties misericordia exercetur in pauperes. In libris itidē diuinis audimus Raphaelē angelum Tobie dicentem, Bona est oratio cum ieiunio & eleemosyna, magis quā thesauros auri concedere, quoniam eleemosyna a morte liberat, & ipsa est quæ purgat peccata, & facit inuenire vitam æternam. Times ne si dederis, ipse egeas? Sed dare eleemosynam magis prodest quam thesauros recōdere, Times mori? sed eleemosyna a morte liberat. Times damnari? sed eleemosyna peccata purgat, & vitam lucratur æternā. Tot terribiliū reꝝ metu hominem eximit eleemosyna, & ad summam prouehit beatitudinē, tu tamen auarus cumulandis non distribuendis opibus inhias, veluti de promisso dubius, de pollicitatione incertus, cū multis alijs in locis veritatis ipse sermo eadem asseueret & astruat. Iam primū hominis in egenos bñfici rem non minui, sed augeri, Salomon testatur in prouerbis, dicens, Fœnerat domino qui miseretur pauperis. Fœnus est autē pecuniæ commodatæ fœtus, quod

Prou. 21.

Tobi. 12.

Prou. 19.

Prou.ii.
Iob.

Sareptana

Prou.3.

Matt.14.

Matt.15.

Lucæ.6.

& Græcia a pariēdo τῶνος vocant. Igit̃ sicut danistæ supra sortem vsuras exigunt, ita eleemosynarum largitor multo plus relaturus est a dño, quã quod ipse pauperibus erogat. Idem Salomon alibi ait: Alij diuidunt propria, & ditiores fiunt. Ditior factus est Iob post ærumnam, duplicia recepit omnium, quæ inuitus amiserat, quæ partem eorum volens distribuere egenis. Vidua Sareptana non partem, sed totum quod habuit olei atq; farinae protulit in medium, vt prophetam pasceret, ipsa cū vnico filio fame peritura, si eleemosyna nō plus mereret quam seminaret. Porro tantum hac liberalitate profecit, vt non deficeret ei oleum in lecytho, nec in hydria farina, donec pluuiam dominus daret super terrā. Fidutiā habuit in domino, & spe sua non est frustrata. Parum dedit, & recepit multum, & cum etiā diuites penuriam paterentur, torrentibus ipsis ob pluuiæ defectū siccatis, illa pauper dei beneficio victu necessario abundauit. Hoc quoque pollicetur Salomon in prouerbis, dicens, Honora dominum de tua substantia, & de primitiis omnium frugum tuarum da pauperibus, & implebuntur horrea tua saturitate, & vino torcularia redundabunt. Tale aliquid & in euangelio inuenies. Quid em̃ nisi multiplicato redituram in sinum porrigentis eleemosynam inuunt quinq; panes illi, & duo pisculi multitudini esurientium apposti, & post hæc duodecim cophtini collecti reliquiarum? & iterum septem sportæ pleinae asportatæ pro septem panibus & paucis pisciculis. Quis ergo tam timidus est, vt his exemplis non excite tur ad liberalitatem, nec iam metuat ob hoc rei familiaris detrimentum fore, si eleemosynas dederit, cum præsertim veritas dicat: Date, & dabitur vobis: mensurā bonam & confertam & coagitatam & supereffluentem dabunt in sinum vestrum? Nemo tamen hac sancta largitate vtatur spe pecuniæ augendæ. Auari hoc foret, & terrena non cælestia concupiscentis: quæ non modo nō concupiscere, verum etiam propter Christum debemus cōtēnere, vt illas acqram⁹ diuitias q̃s nec tinea corrūpere, nec fur possit auferre. Pro quibus adipsiscendis ple-

rique certe spontaneam subeunt paupertatem, ut osten-
 dant nolle se omnino possidere opes perituras, sed illas
 que perire nequeunt, in thesauris reconditas æternita-
 tis. His autem fructuosos pauperum sustentatores ne-
 mo negare poterit, nisi qui scripturarum repugnare vo-
 luerit veritati, malēs damnari cum infidelibus, quam
 cum fidelibus saluari. Ut igitur cælestes æternasque o-
 pes capiamus, primo veritatis cognitione opus est, ve-
 rique confessione, deinde ut delicta nostra expiantur,
 & qui prius peccatis grauabamur, bonis actionibus p-
 ficiamus. Hæc autem omnia præstare poterit fidelis ac
 synceræque mentis eleemosyna. Cornelio Centurioni **Cornelius**
 ab angelo de cælo in terras lapso est dictum: Orationes tuæ **Actu. 10.**
 & eleemosynæ tuæ ascēderūt in memoriā in conspectu
 dei. Itaque cum gentilis esset, eleemosyna meruit a Pe-
 tro Apostolo discere Christum, & fidei baptismo puri-
 ficari, ut in Christo renatus, cum Christo resurgeret
 in gloria. Nabuchodonosor quoque rex gentilis erat, **Nabuchō**
 quando deo voluit se æquare, fragilitatis humanæ ob **donosor.**
 litus. Cumque ob hoc prædiceretur, quod regno eie-
 ctus cum bestijs esset victurus, eleemosynis tamen mu-
 tari posse dei iudicium intellexit, Daniele dicente: Pec-
 cata tua eleemosynis redime, & iniquitates tuas mise-
 ricordijs pauperum, forsitan ignoscet tibi deus. Quod
 si etiam gentilium in pauperes pietatem deus respicit, **Eccle. 19.**
 quanto magis credentium atque fidelium? Audi scri-
 pturam dicentem: Conclude eleemosynam in corde pau-
 peris, & hæc pro te exorabit ab omni malo. Vnde & in **Psal. 40**
 psalmo dicitur: Beatus qui intelligit super egenum &
 pauperem, in die malo liberabit eum dominus. quoniam vide **Eccl. 3.**
 licet dicturus est: Esuriui, & dedistis mihi manducare.
 Audi & aliam scripturæ sententiam: Ignem ardentem **Lucæ. 11**
 extinguit aqua, & eleemosyna resistit peccatis. Et in euā-
 gelio: Date eleemosynam, & omnia munda sunt vobis.
 Iuxta superiorem sententiam, eleemosyna resistit pec-
 catis, ne illa committamus: iuxta sequentem, ab ijs quæ
 iam commisimus, facit ut emundemur, Reliquum est

Psal. 111.

Prou. 3.

.1. Cor. 9.

Matt. 19.

vt a præteritis expiatis, & a secuturis custoditos, deo nos offerat pro innocentia suscipiendos, pro iustitia præmiandos. Hoc ita futurum Psalmista testatur, dum de beato viro ait, Dispersit, dedit pauperibus, iustitia eius manet in seculum seculi, cor eius exaltabitur in gloria; vt intelligamus per charitatis beneficentiæq; opera ad æternam beatitudinem peruenire, & illos qui in his versati sunt, a Christo audituros, Venite benedicti patris mei, percipite regnum a constitutione mundi vobis paratum. Regni itaque cælestis hæredes erunt, qui rerum suarum terrenarum ipsos fecerint participes. Ab hac sane pietatis virtute nec ipsi pauperes excusantur. Nō habes quam alteri porrigas stipem, da si habes aquæ frigidæ poculum, & non perdes mercedem tuam. Duo minuta æra inopis viduæ in gazophylacio oblata, diuitum præferuntur denarijs. Non pensat dominus quantum das, sed de quanto, & quam libenter. Ille plus offert, cui minus quod offerat restat. Illius magis accepta sunt donata, a quibus magis prompto exhibentur animo. Hinc est præceptum illud Salomonis, Ne dicas amico tuo, Vade & reuertere & cras dabo tibi, cum statim possis dare. Ac ne id tamquam inuitus facias, admonet Apostolus, non tristem, sed hilarem datorem a domino diligi, Qui enim libenter dat diligit: ideo & ipse diligitur. Quod si nihil penitus habes quod inopi largiaris, ita miseriam eius condolescas, vt daturus esses si haberes: & pro beneficio computabitur pietas miserantis, multumq; proderit offerre voluntate, quicquid non poteris opere. Consummata vero ac perfecta elemosyna est, vt cuncta simul distribuantur: nec semper in erogando occupetur animus, potiusque attendat vt illum imitetur, qui cum diues esset, factus est pauper, vt nos diuites faceret in regno suo cælesti, cum terrena contempserimus. Ipse in euangelio ait: Si vis perfectus esse, vade & vende omnia quæ habes, & da pauperibus, & habebis thesaurum in caelo, & veni sequere me. Eis etiam qui ita secuti sunt ipsum, respondit: Omnis qui reliquerit domum vel fratres vel sorores, aut patrem, aut matrem, aut uxorem, aut filios

aut agros propter nomen meum, centuplum accipiet,
& vitam æternam possidebit. Itaque magis grata est
deo seruatorum suorum voluntaria paupertas, quam di-
uitum seculi quotidiana munera.

¶ De vitio auaritiæ Caput. XVII.

Sed quid de illorum cupiditate dicemus, qui cumu-
landis opibus nunquam faciunt, atque in tantū
stenaces sunt, ut nihil pauperi porrigant, & quibus
magis curæ est, pecuniam quæ sibi superat nulli vsui re-
condere, quam egestati impartire alienæ? Quam male
cum illis agitur, nosse operæpretium erit, ne quis opu-
lentiæ eorum inuidendo, mores imitari decernat, per-
datque dei gratiam, cum diuitias acquisierit. Non est
enim amator dei, quem non miseret pauperis, dicente
Iohanne Apostolo: Qui habuerit substantiam huius r. Iohan. 3
mundi & viderit fratrem suum necesse habere, & clau-
dit viscera sua ab eo, quomodo charitas dei manet in eo?
Inter scelera quibus Sodoma interit, obicitur quod ma-
num egeno & pauperi non porrigebant. Frustra itaque Ezec. 16.
illi misericordiam a deo sperant, qui misericordiā pro-
ximis non exhibent. Nec in aduersis eorum exauditur
deprecatio, qui miserorum precibus non mouentur. ait
cū scriptura: Qui obturat aures suas ad clamorem pau-
peris, & ipse clamabit, & non exaudietur. Minus est ta-
men sua non tribuere; aliena quoque iniuste rapere co-
git auaritia, & ne a pauperum quidem fortunis impias
continere manus, nullo satiabilis congestu, nulla copia
contenta, imo eo cupidior, quo plura rapuerit. Vnde de
illis quibus ea dominatur, est dictum: Rapiunt non
sua, & semp̄ in egestate sunt. Semp̄ quippe restat, quod sibi
vēdicare affectent. Eiusmodi iniustitiā dānat dñs in Isa-
ia, dicens: Væ quod p̄daris, nōne & ipse p̄daberis? & quod sper-
nis, nōne & ipse sperneris? cū cōsummaueris dep̄datio-
nem, dep̄daberis, cū fatigatus desieris contemneris, con-
temneris. Ad eos maxime ista spectat cōminatio, qui in
potestatibus ysantur, & pastoris adepti officiū, gregē
sibi cōmissum detondere non cessant. Si iumentum ster-

Prou. 21.

Prou. 11.

Isaia. 33.

Potestas.